

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „
Egy hónapra 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Gymnasiumaink túlnépessége.

— Ajánlva a szülők figyelmébe. —

Hajdu-Nánás, szept. 15.

Országszerte általános a panasz, hogy a legtöbb gymnasium épen túlnépessége miatt nehezen tud megfelelni tulajdonképeni feladatának; a mely nemcsak abból áll, hogy az ifjúságnak fejét teljelmű tudományos, vagy gyakorlati ismeretekkel, hanem első sorban abból kellene a feladatnak állania, hogy a tantermekben végzett szellemi tornászaton kívül több gondot fordítsunk a tanuló egyéniségének alapos megismerésére, s a még fejlődés alatt levő egyéniség helyes irányítására. Mert hiszen kétségtelen dolog, hogy az orvos sem képes betegét tökéletesen gyógyítani mindaddig, míg meg nem állapította a betegség minőségét, természetét, azaz a míg diagnózis nincs a betegségről.

Már pedig gymnasiumaink legnagyobb részénél azon eset áll fenn, hogy az egyes osztályokban sokkal nagyobb a tanulók létszáma, hogysem a tanárok növendékekkel huzamosabb ideig foglalkozva, azoknak szellemi világába mélyebben behatolhassanak, egyszóval megismerhessék tanítványaiknak a lelkét is. Pedig e nélkül az ismeretek pusztá át-szárúztatása a legtöbbször csak egyoldalú meddő kísérlet; mert hiszen tul-tömlőjük az ifjunak fejét a legbölcsebb, a leghasznosabb ismeretekkel, ha üresen hagyjuk a lelkét, ha meg sem kísértjük, hogy közvetlen, gyakori érintkezés által, kellő mennyiségű bizalmat öntsünk magunk iránt a tanuló szívébe; hogy ne tekintse az a növendék a tanárt kérelhetlen zsarnoknak, kitől szüntelenül csak rettegnie kelljen, hanem szülei után legnagyobb jóakarójának.

Jól lehet, minden lelkiismeretes tanárnak ez az ideális célja, s jóllehet mindenikük tehetségéhez képest meg is felel hivatásának, a szó legnemesebb értelmében, — mégis — különösen a tanév végén általános a panasz a szülők részéről és leginkább épen a túlnépességű iskolák székhelyein, hogy gyermekeik nem hogy elérték volna a kívánt eredményt, de még meg sem közelítették; megbuktak.

Ilyenkor rendszeren egy rész — a kisebbik — a tanulót, de a nagyobb rész egyenesen a tanárt teszi felelőssé az eredményért, még azon esetben is, ha határozottan meg van győződve arról, hogy a tanár híven megtette kötelességét.

Szívesen elismeri, hogy a gyarló

eredménynek oka nem a tanárban rejlik; de azért meg sem kíséri kifürkészni a tulajdonképi okot. Pedig ez az ok egy égető hiánya a gymnasiumi tanításnak, s nem egyéb, mint a túlnépesség.

Németországban a tanulók létszámának maximuma osztályonként harminczban van megállapítva; nálunk is tettek már kísérleteket, hogy a létszámot hatvanról-ötvenre, sőt negyvenre leszállítsák, mert itt is meg vannak győződve arról, hogy a túlnépesség a lehető legnagyobb hátrányára van a tanításnak.

Az évi értesítők legújabb statisztikája és azt mutatja, hogy a túlnépes osztályokban az eredmény — daczára a leglelkiismeretesebb tanításnak — teljességgel nem felel meg sok helyen a kívánalomnak.

Lássuk csak közelebbről: beiratkozik egy osztályba, mondjuk 50, 60, sőt néhol 70 tanuló is. Ha most pl. egyik legnehezebb studiumból: a mennyiség-tanból, az illető tanár tart hetenként három, az I. és II. osztályokban négy órát.

Ez órákon nemcsak kérdeznie, de magyaráznia is kell, s így ily népes osztályban, a legjobb akarat mellett sem képes egy-egy tanulót év harmadonként egyszer-, vagy kétszer-nél többször megszólítani.

Föltéve, hogy a gyermek épen akkor szokott legalább valamicskét tudni: minthogy épen akkor nem tudott, egyszerűen megbukik, s ezzel a szülőnek egy évi felesleges kiadást okoz.

Ellenben, a hol csekélyebb a tanulók létszáma osztályonként, pl. legfőnnebb 25—30, ott a tanárnak sokkal több alkalma és ideje van az egyes tanulóknak nemcsak készségét, nemcsak értelmi fejlettségét megismerni, hanem megismerni, hanem megismerheti a lelkét is, s, kihágási esetekben nincs arra kényserítve, hogy a büntetést chablonszerűleg, a törvényszerűleg, a törvény ridog betűjéhez ragaszkodva mérje rá, egyikre úgy, min a másik, hanem meg fog győződni arról, hogy míg egyik tanulónál egyszerű dorgáló szavakkal is könnyen elérheti a kívánt eredményt, addig egy másiknál már szigorubb fegyelmi büntetésnek is alig van sikere; még akkor is ha kihágás vagy vétség neme egy és ugyanaz volna. Mert hiszen, minnen gyermek egyénisége egy külön kis érdekes világ; e világnak még erőtlenn kormányzója a lvelek. Ha tehát azt akarjuk, hogy erőssé, hatalmassá tegyük ezt a kis világot erkölcsileg és szellemileg egyaránt: külön-külön kell behatolni, minden egyes gyermek kedélyvilágába,

s meg kell azt ismerni külön-külön a valódi nevelés érdekében; Csak ily értelemben válik a nevelés művészetté. Ámde ez eljárás a túlnépes iskolákban alig viheto keresztül.

Ezért vált szükségessé a látogatottabb gymnasiumok ezen intézkedése, melynek jó előre kitűzik a beírás napjait sőt mintegy praeliminálják az osztályonként fölvehető létszámát. Ennek daczára — sajnos — nem egy helyen s pláne legutóbb Debreczenben is előfordult az az eset, hogy a szülők nagy részét el kellett utasítani, mert a beírottak létszáma ugys már minden látogatottabb gymnasiumban túlhaladta a fölvehető számára előzetesen alkotott praelimináret.

Azt hiszem, ily esetben nem lesz felesleges a szülők figyelmét a kevésbbé népes gymnasiumokra felhívni, mint olyanokra, melyek épen a tanulók csekélyebb létszáma miatt sokkal könnyebben megfelelhetnek a fennebb vázolt szempontból a valódi nevelés magasztos feladatainak.

Ilyen a többek között például a hajdu-nánási hat osztályú ev. ref. gymnasium, hol az egyes osztályokra ez idő szerint aránylag csak 15—20 tanuló esik. Természetes dolog, hogy így ott a tanárok sokkal többet és gyakrabban érintkezhetnek és foglalkozhatnak tanítványaikkal, az eredmény mindenesetre sokkal kedvezőbb, mint bármely más — különben igen jó nevű — de túlnépes középiskolában. Ott a gymnasium fennállása már is gazdag alapítványokkal van biztosítva, s a fenntartó ev. ref. egyház semmi áldozatot nem kimélve mindent elkövet, a hat osztályú gymnasiumnak a kilátásba helyezett államsegély utján nyolcz osztályúvá való fejlesztése érdekében. A tanárok kivétel nélkül mind oklevelesek. Minden tanárnak van ott kedve is, ideje is, nemes feladatának teljesítéséhez, s épen a tanulók létszámának csekélyisége miatt jobban és könnyebben ellenőrizhetik azok minden lépését. A városban a vidéki tanulókat igen jutányos árak mellett, s oly helyeken — még esetleg egyes tanároknál is — el lehet helyezni, hol a gyermek egyfelől a rossz társaságtól van megóva, másfelől pedig a legszigorubb felügyelet mellett zavartalanul láthat munkája után. Kétségtelen azonban, hogy ez iskola is — csak a hanyag, de különben nem tehetségtelen tanulókra nézve áldásos első sorban, mert világos dolog, hogy egészen tehetségtelen tanulókkal, bizony ott sem tudnak boldogulni. De igenis ott, ahol arra van szükség, hogy a tanuló

nak ne csak előadjanak valamit, de meg is értessek azt vele, ott ahol a tanulóknak iskolán kívüli tetteit és viselkedését is a legnagyobb figyelemmel kell kísérni; ha munkakedvet, önbizalmat kell önteni a tanulóba: a nánási gymnasium igazán kulturális missiót teljesít a szónak legnemesebb értelmében. Megtörtént már, hogy egyik-másik túlnépes iskolából került oda több olyan tanuló, ki a népes iskolákban épen azért bukott meg mert népes osztályban tanultván, alig foglalkozhattak vele ott egy keveset, s az a koronkénti rövid ideig tartó foglalkozás is ép az ellenkező eredményt érte el. Csak két-három-négy ilyen eset, s a tanuló a tanév végén megbukik, s ennek következtében, ha volt is némi kedve a tanuláshoz, elveszti azt, elveszti önbizalmát, munkakedvét s végre kénytelen lemaradni a tanuló pályáról; holott egy kevésbé népes gymnasiumban, hol a viszony is szívélyesebb tanár és tanítvány között, tisztességesen megfelelt volna kötelességének.

Látni kell csak azt a romlatlan, pezsgő életet, a maga üde ártatlanságában pl. Nánáson, hogyan munkálkodik az a kis méhraj, hogyan gyűjti magának a szellemi kincseit, mézeit, s amellett milyen elégedett, milyen jókedvű Tanárát, nem zsarnokának, hanem szerető édes atyjának tartja valamennyi. — Ezt a csendes, áldásos munkát közvetlenül kell látni, mert úgy leírni, amint van — nem lehet.

Ha tehát a szülők népesebb gymnasiumok zajától elvonni, s kellő alapot adni óhajtanak gyermekeiknek: szolgáljanak ez igénytelen sorok az ily szü-

lőknek némi tájékoztatóul, s keressék fel pl. az a csöndes kis Nánás városát győződjének meg személyesen az ottani — e helyen csak általánosságban vázolt — állapotokról, s bizonyára sohasem fogják megbánni, hogy a nánási gymnasiumba vitték gyermekeiket.

Hegyi.

A bűnvádi perrendtartás a főrendiházban. A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága a tegnapi ülésében vette tárgyalás alá a bűnvádi perrendtartásról szóló törvényjavaslatot Az ülésen Vay Béla gróf elnökölt s a kormány képviselőjében Erdély Sándor igazságügyminiszter volt jelen. A törvényjavaslat előadója Gál József főrendiházi tag volt, az ülésen pedig jelen voltak: Szabó Miklós, Czorda Bodog, Daruváry Alajos, Vértessy Sándor, Zichy Antal, Szász Károly, Ribáry József és Szapáry István gróf. Gál József előadó ismertette a javaslatot, azt hozzászólás indokolás után elfogadásra ajánlotta. Az általános vita közel két órában keresztül tartott. Felszólaltak Daruváry Alajos, Szabó Miklós, Vértessy Sándor és Zichy Antal, kik mindannyian az esküdtseki intézményről beszéltek s különösen hangsúlyozták, hogy az esküdtbírók hatáskörét jobban kellett volna körülírni. Több gyakorlati megjegyzést tettek az ügyész nyomozó hatáskörére is. Erdély Sándor igazságügyminiszter hosszabb beszédben válaszolt a megjegyzésekre s ismételte a képviselőházban tett kijelentését. Kifejtette, hogy az esküdtseki intézménye mi rosszat sem rejt magában, mire a javaslatot általánosságban elfogadták. A tárgyalás előtt Szabó Miklós indítványozta, hogy a javaslatot en bloc fogadja el a bizottság, ehhez az indítványhoz Szász Károly felszólalása után hozzájárult. A

főrendiház plenáris ülésében a javaslat előadásával Gál Józsefet bizták meg.

A képviselőház igazságügyi bizottsága tegnapi ülésében tárgyalta első sorban a belügyminiszter által Magyarország és Ausztria közt, Szepesvármegye és Gácsország szélén az ugynevezett Halastó körüli területen az országos határvonalnak választott bíróság által leendő megállapítása tárgyában benyújtott törvényjavaslatot. A belügyminiszter kijelentette, hogy a választott bíróság 3 tagból fog állani s ennek elnöke sem magyar, sem osztrák alattvaló nem lehet. A bizottság elfogadta a javaslatot. Tárgyalta továbbá a bizottság az 1886. év VIII. tcz. kiegészítéséről és az 1892—97. országgyűlés tartama alatt a főrendiházban örökös tagsági jogot nem nyert családok névjegyzékének törvénybe iktatásáról szóló javaslatokat. Végül tárgyalta a svájci szövetséggel Bernben 1896. márcz. 10-én a büntetéseket kölesönös kiadatasa iránt kötött államszerződésről benyújtott javaslatot. Változatlanul fogadta el a bizottság a javaslatokat, melyeknek a Házban való előadásával Szivák Imrét bizták meg.

A kuriai bíraskodás elejtése. Eppen egy héttel ezelőtt jeleztük, hogy a kormány még egyáltalában nem határozott a felől, hogy a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslatot még ezzel az országgyűléssel tárgyalassa-e? Ezt az értesülésünket az események szörül-szóra megerősítették. A főrendiháznak 19-ére kitűzött ülésén ugyanis nem a kuriai bíraskodást, a mint azt a kormánypartí felhívatalosok még a múlt héten jelentették, hanem a sebében tárgyalt bűnvádi perrendtartási javaslatot veszik elé. Az okok, melyek ezt a változást előidézték, még egészen fel nem ismerhetők. Nagyon valószínű azonban, hogy az új választásokkal függ össze e törvényjavaslat felretele. Mert ha Bánffy Dezso báró október közepe előtt csakugyan fel akarja oszlatni az országgyűlést, akkor már ideje nincs a javaslatot tárgyalatni, mert e hónap

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Kisértés.

— Irta: **Békési Antal.** —

A vonat odébb szaladt, egy fekete ruhás nő ott maradt a homályban s miután a piros lámpás embertől, a ki félig alvó fejjel biccentett a sötét váróterem felé, megtudta, hogy három óra hozzat kell várnia a sebei gőzösre, letette a lánzos kézi táskát a padra e oda ült melléje. Messziről még zörgött a sín: zrr, zrr, a szél is fújt hangosan s az asszony a kiellen, unalmas falusi perlonon szelthordozva tekintetét, azt gondolta: Szegény fejem, mit csináljak én itt három óráig?

Senki se volt ott, a falhoz vetette a hátát és valami csendes dalt énekeltetett, halk dudolással, úgy a fogai közt. A vörös lámpásos ember oda ment hozzá:

— Urasszony, tesszen bemenni, már ég a lámpás.

— Köszönöm jó ember.

A fekete ruhás nő bement a terembe és ott megismerkedett Biró Kálmánnal, a kis akácfas vasuti ház fiatal főnökével. Csakhamar leültek egymás mellé és három óra hozzat beszélgettek, mialatt a főnök kétszer megfedkezett valamire sürgöny-feleletet adni, későn ment ki a hegyek alól jött vonat elé s elmondott mindent az életéről.

Egy asszonyról beszélt.

— Szegényke olyan fehér, mint ez a tejüveg, hozzányulni se merészelek. Csak úgy tartom szerelemmel, mint a virágot; bizony apoglatni kell és vigyázni rá, hogy a hidegbe ki ne menjen. Nagyon jó, hü terem-

tés, kis fehér és törekeny bájos rabszolgája, a ki mindig odaül, a hol nincs utban. — Ugy sajnálom, mint egy beteg gyermeket. A beteg gyermeknél nincs is szomorubb, ugy-e bár?

— Nekem nem volt. Mondtam, egy napig voltam férjnel. És önöknek van gyermekük?

Az egynapos asszony kíváncsi volt a többire is.

— Nincs — felelt szomoruan a férfi és nagyot sóhajtott: pedig ugy érzem, hogy a gyermek az igazi kapocs ferj és feleség között.

Az asszony mosolyogva surrant át e tárgyon ezzel a kérdéssel:

— Mit csinálnak hát itt egyedül?

— Én dolgozom, ő játszik.

A feleségéről mondta ezt Biró, a gyönyörű asszonynak, aki csupa vér és csupa lélek. Lángolás a szeme, ő maga remeke azoknak az egészséges teli asszonyoknak, akik boldog szerelmre születtek. Hódító asszonyfej, melynek vonásaiban hasztalan keresne valaki plasztikai szépet. Varázs, lélek van a homlokán.

A megható történetet, a mit Biró mondott az ő fehér, gyámoltalan asszonykájáról, érdeklődéssel hallgatta és arra elénken felelt, hogy a kis fehér állomásfőnökné mindig csak játszik.

— De jó dolga van.

A férj különösen érezte magát. Mintha valami eltemetett vágya és álma ébredt volna fel és hatalmába keritene. Érezte: megfelekezett magáról, hogy hitvese részére és a maga részére szánalmat kér ettől a másik asszonytól, akit ezelőtt sohase látott és lehet, hogy többé sohase fog látni. Ennél a gondo-

latnál az asszony felé nyult, félénken egy kisse, de szenvedélyesen.

— Ugye, hogy még látni fogom máskor is?

Csodálkozva rözögatta az a szép asszony a fejét. Szempillái játszottak élénken nagy fekete szemén és ugy nézett a megzavart emberre, hogy az ha tud, olvashat a szeméből, az arczáról. — Ezt a gondolatot olvashatja ottan:

— De hamar megboldondultál? A kis fehér gyámoltalan mi szólna hozzá?

A férfi megrázkódott egy kisse. Bámulta az asszonyt és remegett mellette. Mialatt azok a csodálatos fényességű szemek fürkészve jártak a lelkében, megérezte, hogy védelmeznie kell magát a vasuti ház emeletén, csendesen alvó gyámoltalan asszony miatt. Becsületes arcot vágott és hebegett meghatottan:

— Talán jobb is volna neki egyedül.

— A szívének is jobb volna?

Biró megzavarodott egy pillanatra. Ugy látszik, ezzel a kérdéssel eddig nem foglalkozott még. A szívének? Elérzékenyült egészen és felelt, hogy az izgalomban hirtelen védni tudta magát:

— Ilona nem panaszkodott soha... Szófogadó, mint a gyermek.

Megragadta mohón az asszony kezét és lágy hangja a szenvedély suttogásába olvadt át:

— Ha azt mondanám neki: terhemre vagy, Ilona... Elmenne az utból... Elmenne a szegényke.

— S ön eleresztenné?

Az erős embernek lángoltak a szemei.

— Önért!

A szenvedélyes hódolásra kaczeran emelte fel szép fejét az idegen dáma, mint a mikor az asszony szépsége diadalát ünnepli. Az a

utolsó tíz napján és október első napjaiban is az interparlamentáris konferencia és a Vaskapu megnyitása foglalkoztatja a főrendeket, október 5-ike után pedig az előjelekből ítélve nem jöhet egyéb, mint a legfelsőbb királyi kézirat.

A banktárgyalások. A bank vezetősége elkészítette a választ a kormány utolsó jegyzékére, — írja a N. Fr. Pr. Tegnap délelőtt az igazgató- és a tárgyaló-bizottság tanácskozott, délután a főtanácsnak volt bizalmas ülése. Mára a főtanácsnak hivatalos ülése van egybehiva, a hol a választjegyzék szövegét végleg megállapítják. A kormány álláspontja és a bank magatartása közt még mindig vannak egyes differenciák, melyek különösen a bank szervezetére vonatkoznak. A bankvezetőség körében azonban az a nézet, hogy a differenciáknak nem lehet nagy jelentőségük és hogy a tárgyalások már a közelben befejeződnek. — A magyar kormány azt óhajtott, hogy az igazgatóságok jogai tágíttassanak; azt óhajtotta, hogy a budapesti vezető hivatalnoknak meglegyen az a teljes felhatalmazása, hogy rendkívüli esetekben, nevezetesen a hitelnyújtás kérdéseiben, a z o n n a l és a k ö z p o n t i vezetés további utasítása nélkül intézkedhessenek — Azt állítják, hogy ez a kívánság ily alakban nem teljesült, az igazgatóságok hatásköre azonban mégis bővülni fog. Egyebek közt az igazgatóságok azt a jogot is nyerik, hogy önálló bankfiókokat szervezzenek, ami eddig csak a főtanácsnak volt joga. A magyar pénzügyminiszter, a kit tegnapra Bécsbe vártak, Budapestről tényleg nem távozott. A főtanács hivatalos ülését ma d. e. tényleg megtartotta és mint onnan írják, a bank véglegesen megállapította a választ szövegét, a melyvel a két kormány feltételeit elfogadói hajlandó.

Fővárosi detektívek.

Domonyi detektív gyilkos büntette ismét a fővárosi rendőrség felé irányozza a közfigyelmet. Megdöbbenéssel tapasztalja a nagy közönség azt az anarchiát, mely a főváros titkos rendőrei körében lábra kapott s mely lépten-nyomon a tisztességes közönség elleni inzultusokban nyilatkozik.

Ujabb és újabb erőszakosság hírére olvassa vagy hallja az ember; úgy hogy nemsokára állandó rovatot kell nyitni a lapoknak a czim alatt; «R e n d ő r i b r u t a l l i t á s o k».

Igen szomorú jelensége az a mi közállapotainknak; s kétszeresen elszomorító azért mert a fővárosi rendőrség csaknem régiben kezdett oly színvonalra emelkedni, mely a nagy közönség rokonszenvét vívta ki s most most ez a színvonal a rokonszennel együtt napról-napra hanyatlak; másodsor pedig elszomorító a jelen körülmények között, midőn ezredéves kiállításunk s ünnepélyeink alkalmából a művelt világ figyelme állandóan a fővárosra van irányozva s így minden fogadtékosságunk, — intézményeink mindennemű gyöngesége riktó színben tűnik a bennünket fürkésző külföldiek szemében: kik hamarabb észreveszik a hibákat, az árnyodalakat s elkörtölik rosz hírünket az egész világon.

A budapesti rendőrség ép a kiállítás ideje alatt szegénytelen dolgokat visz végbe.

A sikló lezuhanása, mely számos előkelő külföldi hírlapirónak majdnem halálát okozta, a laza felügyelet és hanyagság súlyos vádját zudította a rendőrség nyakába. A hírlapírók ellen nemrégiben elkövetett gyalázatos durvaság miatt életével kellett lakolni egyik derék fiatal rendőr-isztviselőnek, — ki igazán áldozata volt egy kárhozatos rendszernek, melynek a szerencsétlen véget ért férfi

bűnbakjává lett. Az általános szavazati jog propagálására tartott népgyűlésen is hajmeresztő kegyetlenkedéseket vittek végbe a fővárosi rendőrök.

S most érkezik egy legújabb megdöbbenő hír, hogy egy D o m o n y i Lajos-uevezető titkos rendőr hivatali hatalmának elbizakodottságában minden jogos ok nélkül szíven lött egy jóra való, derék fiatal mnkást, munkaképtelen öreg apának egyetlen támaszát, s a rendőrség hivatalos apparatusa még szépitte, mentegeti ezt a vérlázító büntetést.

Olvassa ezeket a dolgokat, valóban méltán ébred lelünkben bizalmatlanság, sőt felháborodás a fővárosi rendőrség körében uralkodó jelenlegi szellem s különösen a detektív intézmény jelenlegi állapota ellen.

Kétségtelen tény, hogy közrendészeti szempontból, különösen az allamszolgálat fontos ágának praeventív működése szempontjából áldados, így tehát kívánatos intézmény a detektív-rendszer. Mint a államok kipróbált rendszere áll e tekintetben példaképpen; s az is tagadhatatlan, hogy a fővárosi államrendőrség detektív-osztálya is fényes sikereket képes már idáig is felmutatni. Nincs azonban kényesebb feladat a világon, mint a titkos rendőrség helyes szervezése s működésének kellő mederben való irányítása legkényesebb jogaiba és a diplomáciai pálya után talán sehohse kell ennyi tapintat esélyesség, ügyesség és finomság, mint éppen a detektív szolgálatban.

Természetes, hogy ily működés kellő betölthetősére meg kell válogatni az alkalmas embereket; s nem is tagadható, hogy a fővárosi államrendőrség szolgálatában fényes tehetségű, ügyes, ravasz, kipróbált detektívek állanak. Állanak azonban fajankók is nagy számmal.

bűnös ember pedig megigézve állt mellette mint egy fanatikus báványimádó és leste a választ.

A bálvány elkezdett kacagni. Éles fütyty visitott be a sötét pályaudvarról, a falusi éjszaka csendjébe; félelmes zugással rohant le a hegyekről a korpádi gőzös.

— Hallja! szólt figyelve az asszony, — értem jönnek.

A férfi ujját akarta állani.

— Még ráér, husz perczig vár minálunk.

Még husz perc. Az állomásfőnök kiszaladt hajdonfővel és kiabált a perronnon a piros lámpás emberekre: »Kilenczes rakodni, két kocsi kapcsolás a jobb vágányról. Mihály barátom, itt a kulcs, adjon jegyet.« (Mihály barátom az új gyakornok volt.) Aztán visszaszaladt az asszonyhoz és kérte, hogy üljön még a melléje.

— Szeretném kegyedet mindig látni. Hogy volna az lehetséges?

Az asszony most már felugrott, megsokalta a bántalmat.

— Eleget sértett engem és eleget vétkezett a kis gyámoltalanja ellen.

Bíró erős zavarral küzdött és lelkiismerete is megrohanta, vétkezett: igaz.

De ez az asszony, a ki a hegyek közül jött, örületet hozott a számára és attól bűnös máris és még bűnösebb is tudna lenni.

— Nem sértem, Isten mentsen engem, de vádolni nagyon szeretném, hogy miért jött erre felénk a hegyek közül?

— Istenem, mit tehetek én arról, hogy olyan könnyen forr itt e nyugalmas helyen az emberek vére?

— Azért éppen, mert olyan nyugalmas.

— Hinni lehet-e az ilyen gyermekes felhangolásnak? Egy férj, egy nős ember.

— A kit remete lakában meglep a bűbáj.

— A bűn.

— Legyen.

— Hisz ön engem nem ismer.

— Elég ha láttam.

— Hát ha rosz vagyok?

— Akkor is megörjítene. Ugy jött, mintha álmaimból jött volna amiket a beteggyermek asszony mellett álmodozom

— Ilyenek önök.

— Ha önöktől megbódulunk.

— Főlkapja az asszony a láncos kézitáskáját és kaczagott,

— Szénfűst . . . Mindjárt megyünk és elszáll.

— Becsöngettek . . . egy, kettő. Még egy van hátra. Ab, ebben a pillanatban, a mikor a férj és az idegen asszony egymás szemébe néznek a perronnon, vajjon mit álmodik fönt a tulsó házban a kis fehér gyámoltalan? Megérzi-e, hogy ura vétkezik ellene, hogy a szerelemből már alig van valami? Szegény, haszontalan kis asszony. Ha ezt megtudja: játszani se fog már többé a falusi állomás akáczaai alatt.

Bíró Kálmán vitte az asszony táskáját a kocsihoz. Faggatta, kérte, esengett:

— Ir?

— Nem.

— Hova megy?

— Valahova.

Megragadta a kezét.

— Elmegyek utánna.

— S a kis gyámoltalan?

Halálos fegyver az a kis gyámoltalan El-eresztette az asszony kezét, a ki felugrott a kocsihoz kaczerán és kaczagott.

— Isten önnel . . .

A bűnös ember lázas szemekkel nézett fel hozzá.

— Isten önnel, asszonyom

— Gondolja hogy ez csak szép álom csupán.

— Azt gondolom és ezentul mindig azt az utat fogom nézni, amerre elmegy.

— Miért?

— Mert erre vissza is jön egyszer

Vissza kell jönnie.

Az asszony edeset, hosszat kaczagott . . .

Csengettek éppen indulóra . . .

— A kezét!

— Semmit se mond?

A vonat elindult

— De igen — kiáltott vissza az asszony

csókolom a kis gyámoltalant.

Bíró nézett hosszan a las-u hegyi gőzös után, amely mint egy fekete szörnyeteg, úgy bujt beljebb beljebb a messze sötét éjszaka barlangjába . . . Egyszer csak elnyelte a kocsikat a fekete ruhás tüneményt. Elvitte a gőzös mint egy lélekhaborító, bűnre csábító rosz álmod, eltűnt, mint a kísértés lidérc fénye. Még zörögnek a sinek: zrrr, zrrr . . .

— Megdörzsölte a szemét és fázékonyan végigszaladt a perronn . . . haza. haza.

Odament a kis gyámoltalan ágyához és vezekelt a bűnös, csókolgatta, simogatta a sovány fehér kezét a mely semmit se tud dolgozni.

— Csókolgat egy asszony, aki -vissakergetett bozzad . . .

Az izgalomtól összeroskadva elaludt és azt álmodta reggelre, hogy az a bolondos fekete ruhás asszony, a kivel az éjszaka találkozott — a saját lelkiismerete volt.

Elzúllott existenciájú emberek, — kik pályájukat félbeszakítva vagy eltevesztve: urfi-magból detektiv csemetévé növesztetnek. Kiszolgált csendőrök, kik az előbbi pályán megszokott hatalmi fenhéjazást magokkal viszik a detektiv polgár kabátjába is. Ilyeneknél aztán lesz az erélyből: gorombaság; a tapintatból: toladóság; az eszélyességből: tökfilkóság; az okosságból: fontoskodó hájfej. Finomságot nem is várhatunk ily alacsony kvalifikációjú egyénektől s így nem csuda, ha a művelt közönség egyik-másik tagja gyakran a legotrombább inzultusnak van kitéve a detektiv urak részéről.

Jobb fizetést és magasabb qualificatiót a detektiveknek, ha azt akarjuk, hogy ez intézmény hivatásának megfelelően s a nagy közönség rokonszenvében — mely nélkül az egész detektiv-osztály sem mire sem mehet — állandó gyökeret verjen!

Debreczen.

Ujdonságok.

A városház építése.

A n. m. belügyminiszter jóváhagyása leérkezett, miután mást nem is tehetett mert ugyan Debreczen városára senki reá nem parancsolhat, hogy építsen, hanem akar.

Egy kis tévedés lesz azonban a dologban, mert a miniszter azt mondja, hogy a polgármesteri felterjesztést is mellőzte, s a város alkotmányos jogába beavatkozásra nem látott elég alapot. Ez csak tévedés lehet mert én közvetlen a polgármester ur ó nagyságától tudom, hogy ő semmiféle felterjesztést nem tett ez ügyben, mit igazol az is, hogy az iratok mellett azt nem is lehet feltalálni, az pedig épen nem feltételezhető, hogy azt valami érdekelt fel, esetleg a ki becsempészte, azt ismét el is tüntesse, mert az egyszerűen képtelenség volna; ilyen csufjatek büntetlenül sem üzethetik sem Debreczen város méltóságával, sem a városi bizottsági tagokkal szemben.

Világosságot kívánunk deríteni ezen homályos ügyre, s tudni akarjuk a valóságot, de különösen tudni akarjuk, hogy mire lett alapítva a miniszter terhelő nyilatkozata, s mi volt azon felterjesztés a mi a polgármester ur állításával ellentétben az ő tudta nélkül felterjesztett, de visszaérkezésekor eltüntetett.

Megelégettük mára bujósdi, és akna munkákat, tudni kívánjuk, hogy mi történetika függöny megett. Debreczen 1896. szept. 15-én.

Tóth Béla.
építész.

* **Kitüntetett ezred.** A 3-ik gyalog ezredet, mely Kaál-kápolna és Kóka között hadtestgyakorlatozott, fényes kitüntetés érte nem csak azért, mert iskolázottságának is legszebb bizonyítékát adta, hanem főképen kitartásáért, ugyanis a derék ezred katonái közül, daczára a több napokon át tartott kimerítő gyakorlatoknak, alig történt egy-két kidőlés, ezt méltányolta a 3-ik ezred előtt L o b k o v i t z

és J e k e l f a l u s s y tábornok és Nyiri alezredes, midőn a már D e b r e c z e n b e megérkezett büszke ezredet mindjárt a gyakorlatok után a legmelegebb hangú beszédben kitüntette.

* **Kossuth pártja szaporodik.** Molnár Józsiás az U g r o n-féle pártból kilépett és K o s s u t h Ferencz elnöksége alatti függetlenségi párthozcsatlakozott.

* **A Vaskapu megnyitásához.** Az osztrák Reichsrath mindkét házához az az értesülés érkezett, hogy a magyar kormány a Vaskapu megnyitási ünnepségeihez a Reichsrathnak csak 20 tagját hivatja meg A meghívások nem névre szólók. A két ház elnökségei a jelentkezések sorrendjében és a pártállásokra való figyelemmel fognak 10 osztrák képviselőt és tíz tagot az urak házából a magyar kormánytól bejelenteni. A Vaskapu helyi viszonyai elkerülhetetlenül szükségessé tették ezt a korlátozást. A magyar kereskedelmi miniszter, a beszerzett adatok alapján, arra a meggyőződésre jutott, hogy az ünnepségeknél h ö l g y v e n d é g e k n e k f o g a d á s a é s e l s z á l l á s o l á s a i s t e l j e s e n l e h e t t e n. A miniszternek tehát — mi n t a z t B é c s b e h i v a t a l o s a n m e g i r t a — sajnálattal kellett arról lemondania, hogy a meghívottaknak női családtagjait is a magyar kormány vendégeiül tekintse.

* **Szabó János megválasztása.** Szabó János. békés-bánati esperest körös-tarcsai leleszt a kit Debreczenhez széles körű rokoni kötelekek fűznek s a ki eddigi működése után még fontos állás betöltésére van hivatva — mint indósítónk írja — a hőmezővásárhelyi tekintélyes ev. ref. egyház meghívás úján egyhangulag lelkészévé választotta. Szabó János a bizalmas meghívást elfogadta s már közelebb el is foglalja új lelkézi állását Ugy hisszük, hogy mindazok kik Debreczenben Szabó Jánost az ő szeretetreméltó modoráról és mély tudományos képzettségéről ismerik, örömmel olvassák megválasztásának híreit.

* **Kártyabarlang.** S z a b ó Károlyné. kismester utczai 1105. sz. bormérésében 12-ről 13-ikára virradóra, szombaton F ü l ö p András r. biztos több rendőrrel megjelent s 20—25 embert kártyázva talált. A rendőrségnek már előzetesen volt tudomása arról, hogy itt számtalan szerencsétlent fosztanak meg véres verejtékkel keresett heti keresményéről, s épen ezért folyton figyelemmel kísérte az üzletet most pedig már bezáratása is el lesz rendelve s a tulajdonosra a legszigorubb büntetést fogja kimondani a hatóság s így egy bünbarlanggal kevesebb lesz Debreczenben.

* **Hirdetmény.** Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és feherneműek botok, napernyók esernyők stb. Debreczen állomáson f. évi szeptember hó 21-én d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverés alkalmából azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni: Budapest, 1896, szeptember 10-én A z i g a z g a t ó s á g.

* **A honvédség tüzérezredei.** Mint egyik vidéki lap jó forrásból értesül, immár elhatározott dolog, hogy a honvédség önálló tüzérséget kap. Egyelőre két honvédtüzérezredet szervez a honvédelmi miniszter. Ezeknek szervezetere megtörtént minden intézkedés. Ő Felsége Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszternek meg is adta már beleegyezését, úgy hogy csak a terv tényleges végrehajtása van hátra. De ez sem sokáig vár magára, mert már 1897. tavaszán fölállítják a két m. kir. honvédtüzérezredet, — valószínűleg Budapesten és Szegeden és a jövő év

őszén a honvédséghez nem kell már cs. és kir. tüzérezredeket beosztani, hanem a hadgyakorlatokon részt fognak venni már a m. kir. tüzérek. Nem kételkedünk benne, hogy ezen hír mindenütt élénk meglepedést fog kelteni, a hol a honvédségi intézmény fokozatos fejlesztésére sulyt fektetnek — és melyik magyar ember nem óhajtana a honvédség minél intenzivebb tökélyesítését?

* **Püspök beigtatás Pápán.** Vasárnap igttatták be fényes ünnepséggel néhai Pap Gábor örökébe a dunántúli ev. ref. egyház-házkörül-új püspökét, A n t a l Gábort s az installációra megjelentek D a r á n y i Ignác földmivelésügyi miniszter, a különböző egyházkerületi püspökök, több orsz. képviselő, — továbbá Veszprém megye és nevezetesen Pápa város összes notabilitásai. A beigtatási szertartás délelőtt vette kezdetét a templomban. — Kis Gábor pápai lelkész mondott rövid imát, — mely után S z á s z Károly püspök tartotta meg emelkedett szellemű szavakkal nagyszabású felavató beszédét s ennek végzétével a térdeplő új püspökre kezeit rátette. Antal Gábor püspök ezután gyönyörű beszédben fejtette ki kormányzási hivatását. A nagyszámú küldöttségek fogadtatása következett ezután, ugyancsak a templomban. A püspöki kar nevében K i s Áron tiszántúli püspök, az ág. ev. egyh. nevében Gyurátz Ferencz püspök nagyhatalmú beszéddel, a pápai ev. ref. főiskola nevében Czike Lajos és Darányi Ignác földmivelési miniszter, a gondnokok nevében Boné Géza, Komárom megye nevében Veghely Dezső alispán, a róm. kath. hitközség részéről pedig Süt József papintatos, szép beszédekkel üdvözölték az új püspököt, ki előtt még azonkívül is számos deputáció tisztelgett. — Délben kétszázötven terítékű bankett volt, melyen ő felségére Antal Gábor emelt poharat. Utána Darányi miniszter állott fel szó-lásra és nagy figyelem közt moadá, hogy csak tartuk meg azt az együttartó érzést, a mit őseinktől átvettünk s a mi ezer éves történetünk minden lapján dominált: a h a z a s z e r e t e t e t. — A református egyház nem hódítani akar, de megtartani, mert mint a szőlők, pusztulnak el a Balaton mellett egyházaink és meg kell mentenie a ref. egyháznak Szlavónia protestáns népét, mert ezzel a magyarság van megmentve Darányi miniszter beszéde óriási lelkesedést keltett. Czike Lajos a gyásza miatt távol levő Tisza Kálmánt éltette. K i s Áron Gyurátz ág. ev. püspök köszöntötte fel.

* **Vásárlások az ezredéves kiállításon.** Az ezredéves országos kiállítás általánosan elismert erkölcsi sikerét nagy mértékben előmozdítaná, ha a hazafias közönség a kiállító iparosok által hozott áldozatokat kellőképen méltányolná. E z t e r m é s z e t e s e n e l s ő s o r b a n a k i á l l í t o t t m e g v á s á r l á s a á l t a l t ö r t é n h e t i k. Előkelő köreink és általában nagy fogyasztó közönségünk a kiállításon meggyőződhetek a magyar ipar versenyképességéről és számos oly kitűnő tárgyat találhatnak az ipari csoportokban, a melyeknek megvásárlása által jelentékeny szolgálatot tethetnek a kiállításon részt vett iparosoknak. — Az ezredéves kiállítás messzeható jelentőségénél fogva is bizonyára sokan kívánnak egy-egy emléket beszerezni, hogy a későbbi nemzedékek méltánylását is biztosítsák a nagy nemzeti ünnep e méltó kerete számára. — Felhívjuk tehát a mélyen tisztelt közönséget, hogy a kiállítás hátralevő rövid idejét e g y r é s z t s z ü k s é g l e t e i k f e d e z é s é r e, m á s r é s z t e m l é k -

tárgyaik bevásárlására a legjobban felhasználni sziveskedjék, hogy a hazai ipar iránt való elismerését az ezredéves ünnep alkalmából méltóképpen kifejezésre juttassa Budapest, 1896. szept. 15-én. Az országos iparegyesület nevében: gr. Zichy, Jenő a. k., elnök. Gelléri Mór, s. k., aligazgató.

*** Szüreti ünnepély.** Az iparos ifjúság önképző egylete a nagyerdei »Dobos« pavillonban e hó 20-án, vasárnap dal, szavallat, nagy nemzetközi zónaposta és tánczal egybekötött szüreti ünnepélyt rendez. E mulatság felette szórakoztató voltát nem lehet eléggé ecsetelni. A »Dobos« pavillon ez alkalomra gyümölcsös és szőlőskertté fog átalakítani, melyben a felvigyázást magyar ruhába öltözött 26 pásztor leány, s ugyananyi jelmez fiatal pásztor legény teljesíti. Lesz felállítva 2 község háza bűnösök részére 2 börtön helyiség Vác és Illova felirattal. A lopás ugy a gyümölcsös, mint a szőlőskertben mindenkinek meg lesz engedve, de a kitapásztorok és leányok megfognak, az a községi előljáság elé fog kísértetni megbírságotatás végett. A községi előljásóság törvénybírák, jegyzők, kisbírók és esködekből fog állani: ezek lesznek az igazságszolgáltatás emberei. A mulatság egyik érdekese alakja a kisbíró lesz, ki a községi nemes tanács határozatait, dobszó mellett adja koronként a bizonyára mulató közönség tudomására.

*** Gabona kereskedők figyelmébe.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter londoni főconsulátusunk utján a Nagybritanniában levő gabona nagykereskedők és sörgyárosok névjegyzékét megszerelve, értesíti azokat, kik Nagybritanniával buza, liszt vagy árpa kiviteli kereskedést akarnak üzni, hogy az említett névjegyzék a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető. Debreczen 1896. szept. 16. A kereskedelmi és iparkamara.

*** Vilmos német császár vonatának összeütközése.** Vilmos német császár udvaronát, a melyen a görli nmet hadgyakorlatokról jött, szombaton baleset érte a löbái pályaudvarban. A baleset így történt: Vilmosi császár kiszállt kocsijából, hogy elbucsozzék a szász királytól. A bucsuzás után ismét a kocsiba szállt s ekkor történt az összeütközés. A derezdai gőzvonat neki ment az udvari vonat második gépének. Baja senkinek sem esett mert az összeeszküvés nem volt erős. Drezdából vasárnap éjjel érkezett sürgöny jelentése szerint a balesetért, mint a megejtett hivatalos vizsgálat kiderítette, a vasuti személyzetet nem éri semmi felelősség. Az összeütközés hibás váltoállítás következtében fordult elő s a vizsgálat kiderítette hogy a váltót valami gonosz kéz állította félre. Maga a német császár is kijelentette, hogy a vasuti személyzetet nem okozhatják a balesetért, mert azok lelkiismeretességében nem kételkedhetik. Balesetek ellen senki sincs biztosítva, — mondá a császár mert mindnyájunk élete lstea kezben van.

*** Meghívó.** Berettyó-Ujfalu b a n 1896. évi szeptember hó 19-én a város háza összes termében rendezendő jótékonycélu hangversenyyel egybekötött zártkörű táncvigalomra. Böllöny György int. biz. elnök. Kerekes Gyula int. biz. alelnök. Kathó István int. biz. jegyző. Z. Szabó István int. biz. pénztáros. Szabó Elek int. biz. háznagy. Tardis György rend. biz. elnök. Karakas Albert r. b. alelnök. Szabó Gyula r. b. jegyző. A hangverseny kezdete 8 órakor, Belépti-díj:

Személyjegy 1 frt, Családjegy 3 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A hangverseny műsora a következő: 1. »Fájó emlékek« Zimaytól: előadja az »Úri dalárda.« 2. »Komoly szavalt« előadja Borsy Ida k a. 3. »Falusi jelenet« Kaffka J-től Zongorán előadja: Fernbach Irén k a. 4. »Duet« éneklük Szabó Imre és ifj. Gazdag József urak. 5. »Magyar népdalok« czimbalmon előadja Kerekes Vilma k. a. »Vig szavalt« előadja Szabó Imre ur. 7. »Magyar népdalok« hegedűn előadja Karakas Albert ur. 8. »Népdal egyveleg« előadja az »Úri dalárda.«

*** Egy nappal később.** Többször megirtuk már, hogy Nagyvárad biboros püspüke dr. Schlauch Lőrincz e hó 27-én érkezik meg Debreczenbe, hogy ott a katolikus híveknek a bérmlás szentségét feladja. Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, a biboros utazási tervét megváltoztatta, a mennyiben 27-én Nagyváradon maradt s résztvesz az árvaház megnyitási ünnepélyén, melynek ő egyik alapító tagja. S így a biboros főpap egy nappal később szept. 28-án, hétfőn utazik Debreczenbe.

*** Királyunk Romániában.** A román vasutak vezérigazgatósága a királynak Bukarestbe való érkezésekor 10 nagyszabású olajfestményt fog atnyujtani, melyek a vasut nagyobb műtárgyait ábrázolják. A csapatok kivonulásának programja végleg meg van állapítva. Király, román király, a va-kapu megnyitási ünnepélye után nyomba Krajovába tér vissza, hogy ott fogadja királyunkat. A király szept. 28-án éri el a román határt s Verczirovában az I. hadtest parancsnoka üdvözlő Károly, román király, Kraiovában miniszterikatonai es polgári kíséret, a magasrangu állami hivatalnokok és a hadtest parancsnokától környezve, fogadja fejedelmi vendéget. A csapatszemle után a felségek egyenesen Bukarestbe utaznak. Curtea de Ayres tervbe vett meglátogatása ezek szerint elmarad, mert a Curteaig vezető vonalrészt szept. 28-ig lehetetlen elkészíteni. — Sinaiában három diadaliv készül, a középső iv alá egy pavillont állítanak, hol parasztságnyok s leányok virágbokréttát nyujtanak királyunknak.

*** A kassai katonai élelmezési raktárban** 340 db 4 hectoliterestől 9 hectoliteres tartalommal bíró hordó van eladásra készleten. Ezen hordókra a venni szándékozók írásbeli ajánlataikat f. é. szeptember hó 21. d. e. 19 óráig tehetik meg. A hirdetmény a kereskedelmi és iparkamara hivatalában megtekinthető.

*** A m. kir. államvasutak igazgatósága** a következő 1897. évre, vagy 1899 év végeig szállítandó anyagokat kívánja pályázat utján biztosítani: Ecsetek és kefék, olajok, fésűek és vegyszerek, különféle falemezek, padok részére. Ezen nagyszabású szállítmányokra f. é. október hó 30-ikáig lehet pályázni. A közelebbi módzatok a keresk. és iparkamara hivatalában megtekinthetők.

Táviratok.

Újabb Örmény merényletek.

Budapest, szept. 15. A »Debr.« ered. táv. A konstantinápolyi angol újságok lármája leirhatatlan aggodalmat kelt a lakosságban; a legrosszabbtól tartanak. Mértékadó körök azonban nem hiszik, hogy anglia szövetkezett volna Oroszországgal Törökország megsemmisítésére. A porta tegnap értesítette a hatalmak nagy követeit, hogy újra örménymerényletektől tart, ennél fogva házaikhoz erős katonai őrséget rendelt. A helyzet már majdnem türheteilen. Az európaiak nsgy számmal menekülnek Konstantinápolyból.

Olasz parlamenti tagok érkezése.

Budapest, szept. 15. (A Debr. ered. táv.) Az interparlamentáris konferencia olasz tagjai tegnap este háromnegyed tíz órakor érkeztek Budapestre Pandolfi marquis vezetése alatt. Fogadásukra az állomáson megjelentek Kossuth Ferenc, z Keglevics István gr., Dessewffy Arisztid, Pázmándy Dénes, Ováry Lipót. A magyarok részéről Kossuth Ferencz üdvözölte az érkezőket olasz nyeven, a mit Pandolfi marquis igen melegen köszönt meg.

A nihilisták összeesküvése.

Budapest, szept. 16. (A »Debr.« ered. táv.) Érk. d. e. 10 ó. 25 pkor. Brüsszelből jelentik, hogy a fénieknek a nihilistákkal együttesen szőtt összeesküvése, mint utólag kislult, nem a z o r o s z c z á r, hanem Viktoria angol királynő élete ellen irányult.

Tudomány.

Huszár Gál élete és művei.

A »Debreczen« számára írta: D. Nagy Sándor.

(Folytatás.)

A felvidék metropolisának, Kassának u. is épen ezen időben (1559) nem volt magyar predikátora, s Dávid Ferencz felszölyttatván, nem fogadta el ez állást. Így történt — mint H. G. ezen időből fent maradt leveleiből tudjuk — hogy Literatus Zsigmond és Tomhauser Boldizsár kassai tekintélyes polgárok ajánlatára Kassára meghívást kapott. Ő ezen meghívást hálával fogadta s az 1559-iki husvétot (márcz. 26.) követő héten irt válaszában, azon feltétel alatt, ha Kassának azon 100 frtot, melylyel még Óváron a saját költségén felállított nyomdárta tartozik — a jövő fizetésének rovására hitelezőinek kifizetik, ígéretet tett, hogy a mikor kívánják, hozzájok költözik egész családjával.

H. a két feltétel megadása felől biztosítván, nemsokára Óvár urától, Miksa trónörökös cseh királytól a szükséges felmentvényt felment kerni Bécsbe; nem találván azonban sem Miksát, sem az ő papját, kérelmét írásban terjeszti fel. Egyszersmind ez év (1559) május 4 és 11. kelt leveleiben biztosítja pártfogóit, Literatust és Tomhausert, hogy bizton számíthatnak elmenetelére. De ígéretét nem váltotta be, mert a Miksa válasza soká késlett s időközben neje is lebetegedett, így tehát azt az évet még Óváron kelle töltenie. A következő év jan. 10-én Óvárott kelt s Kassa város tanácsához intézett levelében ismét ajánlja magát a magyar hitszónoki állásra, s egyuttal megküldi nekik a tudos Bullinger Henrik zürichi pap: »Institutio christianae fidei ad Oppressas Hungariae ecclesias.«

Kassa város tanácsa azonban nem sietve a válaszzsal, mit pedig H. G. türelmetlenül várt, mert a győri s pozsonyi káptalan s a környéken lakó katolikusok mind inkább inkább ellene tamadtak s üldöztek, úgy hogy Óvárott maradása életveszélyes volt ránézve. A helyzet kényszerítő volta miatt 1560. febr. 26. ismét levelet küld a tanácshoz, melybe, sürgeti a dolgot, irván: »Iam aliquot literas dedi ad vos, domini amplissimi, in quibus animi mei voluntatem vobis plane significam. Verum an redditae sunt, prorsus dubito eo quod vel ad huc acceperim a vobis respon si Quare si meo apud vos ministerio opus erit id vobis jam animo liberali offero (?) quia facultas discedendi huic patet.«

A válasz, mely egyuttal lelkészül való meghívás is volt, e level után rövid idő alatt elküldetett, úgy hogy új állásába Kassán 1560. márczius 20. a közzülés színe előtt be is igttatott s felhivatott, hogy az evaagélium

igaz tanát hirdesse. Miután hivatalosan megosztott az istenítisztelet rendje s ideje a két lelkes (Frölich Tamás a német és H. G. a magyar predikátor) és két templom között, H. G. azokban édes magyar nyelven hirdette az evang. tant, s a nála már ismert apostoli buzgalommal munkált az egyház gyarapításán, erősítésén, reméven, hogy e nagy városban, melynek lakosága és helyőrsége leginkább a protestans híve volt, csendes nyugalmat talál, habortlan működhetik De reményében nem sokára keserűen csalódott, mert hisz még ugyanez évben (1860) megindított ellene a tervszerű üldözés.

Mint Óvárótt, úgy itt Kassán közel volt H. G. a püspöki székhelyhez s a hatalmas kath. befolyás mindent megmozdított ellene. Kassa az egri egyházmegyében feküdt az egri püspök pedig Verancsics Antal volt (1857-től kezdve) az a férfi, aki O.áh Miklóssal kezdet fogva s Ferdinánd által mindenben s mindig támogatva, az ellenreformáció legtüzeesebb harciosa volt, ki azon elvből indulva ki, hogy pásztor nélkül elszéled a nyáj, első sorban az evangélium hirdetői lelkészeket mindenütt vagy megnyerni, vagy a működés teréről végkép leszorítani igyekezett. Terve volt tehát, hogy H. G.-t minden aron lehetetlenné teszi s jelentést küld Ferdinándnak H. Kassai működéséről. Ez 1860 szeptemberben Verancsicshez küldött rendeletében meghagyja, hogy a predikátort vitesse magához Egerbe s indítson ellene vizsgálatot.

Verancsics tehát ezen királyi rendelet alapján Zay Ferencz kassai főkapitány által — mivel benső viszonyban volt s ki maga is a legbuzgóbb katolikusok egyike — H. G.-t titkon, előleges idézés nélkül elfogatta ez év okt. első napjában s őrizet alá helyezte addig, míg Egerbe szállthatja.

Ezen szándékától azonban kénytelen volt egyelőre elállni, mert a polgárok és katonák — élükön Forgách Simon kapitánnyal — fenyegető hangon tiltakoztak az ellen, hogy H. G. erőszakkal eltávolítsanak Kassáról; hanem azért H. H. továbbra is őrizet alatt maradt.

Elfogatását s fogságát azzal indokolták, hogy hamis dogmákat, eretnek tanokat hirdet, Istenkaromlással telt könyveiben a papát Antikrisztusnak, híveit balványimádóknak bélyegzi, sőt nyilvános helyen a király személye ellen sértőleg nyilatkozott.

(Folyt. köv.)

Padok között.

Nekem sokat beszélnek
E néma fapadok.
Prelekeziók helyett én
Ő rájuk hallgatok.

Nőnev! a faba, látom,
Erős uj véste be
És hallok férfi sóhajt:
Az aranyos neve!

E férfinév puhácska
Ujjtól kuszált vonás.
És hallok női sóhajt:
„Ó az, ki volna más?”

Egy buflámzó zibongás
V. szí körül fejem.
Tele van véled a lég,
Sóvárgó szerelem.

Oh nagyszerű találmány,
Irigység szídjá bár:
Hogy ifjú és leányka
Egy iskolába jár!
Zürich.

Sebestyén diák.

Különfélék.

I. Péter czár Párisban. Most, hogy II. Miklós czár annyi habozás után végre elhatározta, hogy mégis elmegy Párisba, a »Figaró» főlevelet azoknak a napoknak történetét, mikor I. Péter czár járt a francziák fővárosában.

Nagy Péter 1717 május 4-én szállt partra Calaisban és május 20-ig időzött Franciaországban, megnézet mindent, a mit érdemes volt látni, tanulmányozva az ipartelepeket, a kikötő városok építését, de kivéve részét a mulatságokból is. A czárt Calaisban Nesles marquis fogadta.

A marquis egyike volt kora lelegele ánsabb embereinek és arról volt nevezetes, hogy ugyanazt az öltözetet soha sem vette kétszer magára.

A dolog feltűnt a czárnak és mert nagy barátja volt az egyszerűségnek, nem is késetti a guoyos megjegyzéssel: »Igazán, sajnálom de Nesles urat, mert oly rossz szabója van, hogy soha sem tud neki kedvre való ruhát készíteni. Mikor a czár négy nappal később megérkezett Párisba, a Louvre-ba vezették. Itt rendeztek be neki egy nagy lakosztályt. A czár nagyon is díszesnek találta a szállást és azt kívánta, adjanak neki más lakást. Ekkor Lesdiguieres-palotába vezették, de ez is túlságosan szép volt neki és végre is a folyósóra vettett magának ágyat és ott aludt. Ellátogatott a czár Versaillesba is, azután Saint-Cyrbe, a hol Maintenon asszonynyal szeretett volna beszélni.

Mikor azonban megérkezett, Maintenon asszony az ágyba volt. Amde ez legkevésbé sem akadályozta a minden oroszok hatalmas uralkodóját.

A szolgákat egyszerűen félre parancsolta és benyitott Maintenon asszony hálószobájába. Odament az ágyhoz, félrevonta a függönyöket és szó nélkül nézett Maintenon asszonnyra.

A volt courtisane felébredt és szintén szó nélkül nézett fejedelmi látogatójára. Miután egy darabig farkasszemet néztek egymással, a czár sarokba fordult és szó nélkül eltávozott. A czár egyáltalában nem sokat törődött az emberekkel. Saint Simon azt írja róla, hogy akármilyen társaságban volt, sokat beszélt, de mindig olyan hangon, mint a ki tudja, hogy ő az ur.

Siketnémák lakomája. Érdekes lakomára hívták meg több francia író és tudóst a párisi siketnémák intézete. Az intézet alapításának évfordulóját ünnepelték s a lakomán háromszáz siketnéma is részt vett. Szinte bántó volt az az ünnepélyes csend, melylyel a háromszáz vendég evett-ivott, csak az evő eszközök csörömpöltek és a poharaik kocczintása okozott egy kis vidám zörejt.

Pedig a jövedvük lerit arcukról Mosolyogva jartatták kezeiket és nagyban vitatkoztak meg tréfaikoztak a maguk csodálatos nyelvén.

Egy jegyespár is résztvett az ünnepen, egy gyönyörű leányka és egy csinos ifjú; ők a kezükön kívül a szemükkel folytattak párbeszédet.

Egyik siketnéma az írók kérelmére fölírta a jelenvolt siketnéma kapacitások nevét is; az intézetek igazgatói, tanárai s írók és művészek voltak közöttük. Legérdekesebb volt a siketnémák felköszöntője. Hirsch és Gaillart tanárok beszédét óriási tetszés kísérte, persze a tetszés csak tapsolásban nyilvánulhatott.

Utánok Deschanel a hallgatás szépségéről beszélt: »Ha a szónak meg is van az ereje, hogy a legnagyobb tette lelkesít, a hallgatás a legmélyebb érzelmeket és gondolatokat szüli.

Nagyon csekély lelkitulajdonnal is beláthatja akarki, hogy az a hallgatás, melyben ti életek, a lélek e magánbameiülése, csak érleli és fejleszti érzelmeiteket, hogy gondolatainknak mélységet, erőt és tartalmasságot kölcsönös, izlésteket az ideális cél felé tereli s hogy szenvedélyeitek közül a legnemesebbeket: a család, a testvériség, a haza és az igazság szeretetét növeszti magya.

Leírhatatlan az a tetszés, melylyel a

siketnémák Deschanel kézbeszédét fogadták. Deschanel atyjukként szeretik, mert minden lehetőséget megtesz érdekükben.

Most is azon fáradozik, hogy a Franciaországban élő 35 ezer siketnémát egy nagy szövetségbe hozza össze, mely tagjait segélyzi és munkával ellátja.

Bortermelés Khiniában. A legújabb idő óta Kelet-Azsiában nagyon hozzáálltak a bortermeléshez. Khina északi részében már régebben kísérleteket tettek szőlőtelek ültetésével, de a cél egyelőre csak az volt, hogy szőlőt termeljenek. 1893 óta közönséges és pezsgőborokat is kezdtek csinálni s az eredmény oly kedvező volt, hogy egy kínai ház elhatározta magát a nagyban való bortermelésre. A kínai kormány említett czégnak szabadalmat engedélyezett szőlőbor készítésére és a czég szakértőt hozott borászati telepénak a berendezésére.

A meggazdagodás titka. Newyork városának számtalan milliomos köztül Rockefeller János egyike a leggazdagabbaknak. Vagyona haladja a kétszáz millió dollárt és megengedheti magának a fényűzést, hogy évi jövedelmének arányában napon'a huszezer dollárt költsön el.

Ezt az óriási vagyont Rockefeller harmincz év alatt szerezte össze. Azelőtt szerény jövedelemmel bíró könyvelő volt. Szülői Skóthomból vándoroltak az újvilágba szerencsét próbálni és letelepedtek Moraviában, a hol farmerkedni kezdtek.

A szerencse kedvezett nekik, úgy hogy rövid idő múlva már egy nagyobb birtokot bérelhettek Owegoban. A fiatal Rockefeller nagyban segítségére volt atyjának, ki azután Clevelandba költözött, a hová családja egy idő múlva szintén követte. János ekkor elhagyta a szülői házat és St.-Louisban egy nagy terménykereskedő czég könyvelői állást foglalta el.

Ez állásában végtelen szorgalommal dolgozott és a mellett olyan takarékosan élt, hogy rövid idő alatt ötezer dollár megtakarított pénze volt. Ez őszeggel önállósította magát. Először bizományi üzletet, de az üzlet szerény jövedelme nem elégítette ki és ezért egy petroleum-finomítót rendezett be, a mely néhány év alatt kétszáz millió dollárnyi vagyont hozott a merész vállalkozónak, a ki nagy fáradsággal megtakarított vagyonát befektette a kőolajfinomítás bizonytalan vállalatába.

Volt idő, a mikor Rockefeller közel járt ahhoz, hogy egész vagyonát elveszítse. A gyártelepeken nagy építkezéseket végeztek és a munkálatok megakadtak pénzhány miatt. A szerencse Rockefellert éppen abban az időben összehozta egy Harknesz nevű gazdag szeszgyárossal, a kinek a petroleumüzlet jövedelmességét kimutatván, Harknesz Flagler nevű vejét nagy összegű pénzzel bevételre az üzletbe társnak.

Flagler által egy, az üzlet egy eddig bíányzó faktort kapott. Rockefellerben nem volt semmi határozottság, semmi energia, ellenben Flagler energikus, kíméletlen ember volt, a ki nem ismert semmi szentimentalizmust és ellenfelei iránt semmi könyörületességgel nem viseltetett. Ettől az időtől kezdve az üzlet óriási fellendülést nyert.

Majd Oil Standard Company név alatt részvénytársaságot alapítottak vállalkozásukból és lassankint megbuktatván a többi kisebb finomítókat, uralkodóvá lettek a világ petroleumpiacán. — Es Rockefeller óriási vagyona dacára maig sem változott meg. Háza elsőkező, de egyszerű izléssel van berendezve. Őt magát szintén egyszerű elegáncia jellemzi. — Legnagyobb szenvedélyeit a zene és a keresek korecsolyázás képezi. Jótékony alapítványival valóságos elárasztotta Amerika nagyobb városait. Különösen Chikágó városa jart jól a Krózus alapítványai révén. — Maga Chikágó 7,475,000 dollárt kapott. A newyorki Krózus vagyonát a következő tételek képezik: Standard részvények 50 millió dollár, elsőbbségek 35 millió, birtokok 150 millió, ólom-, vas és aranybányák 30 millió vasutak 25 millió, készpénz 15 millió, különféle 12 millió dollár.

Katasztrófák a tengeren. A »Ilts« katasztrófája borzalmas példája annak, mit tudnak tenni a felbőszült elemek a tengeren. Ezek közül megemlítjük a következő viharokat. Nagy orkánok dühöngtek a többek közt Nyugat-Indiában is időről-időre, melyek közül elég, ha felemlítjük az 1880. október 10-ikét, a mikor több angol és francia vitorlás hajó veszett oda ezer es ezer emberrel; — az 1867. okt. 27. és 30-ikét, a mikor Szent-Tamásban a vihar 60—70 hajót ütött a parthoz, s a világító tornyot is lerombolta. Az akkor esett károk értékét több millióra becsülték. Még rettenetesebb katasztrófák színhelye majdnem évről-évre a csendes oceán a Kbinai-tenger. 1862 július 27-én, 1867 szept. 8. és 9-én és 1882. okt. 20-án iszonyt rombolásokat végzett a vihar Philippini szigeteken s a százazföldön Tokio, Kanton és Makao városokban is. Emlékezetes marad sokáig az 1886. december 7—9-diki óriási orkán is, mely nem kevesebb, mint 128 hajótörést okozott csak a tengeren és számos kisebb balesetet, az elveszett emberletről nem is szólva. 1883. jan. 25 és 26 és 1884. január 26-dika szintén végzetes napok voltak a hajósokra. Epügy 1882. okt. 24-ike a La-Manche csatornában 1858. okt. 26-án veszett el a »Royal Charter« nevű angol hajó minden fedélzetén lévőekkel együtt. S még korábbi időkben is vannak elrettentő adataink a tengeri veszedelmek krónikájából. 1703. nov. 26-án 300 hajó és 30.000 ember vesztette életét Anglia partjain. Csupán az angol flottá 13 hajót és 1500 embert vesztett, az eddystonei világító torony ez alkalommal építőjével együtt áldozatul esett. Hogy a hajótörések tehát épen nem ritkák, azt, fájdalom, csak e rövid összeállítás is eléggé mutatja. De még szomorubbán szól e mellett, hogy a hajótörésekben tönkrement hajók általányát évenként 2440 vitorlás — és 172 gőzhajóra teszik 1874 évben például, mely a nagyobb katasztrófákról közölt fentebbi rövid kimutatásban nincs benne, tehát még a jobb évek közé tartozik, mindössze 2174 hajó jutott tönkre, ezek közül 1179 zátonyra jutott, 393 más hajókkal összeütközött.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde

szept. 15.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	6.90	7.00	7.10
» »	77	7.10	7.15	7.05
» »	79	7.10	7.15	7.10
Tiszavidéki ó	75	7.10	7.15	7.15
» »	77	7.25	7.30	7.30
» »	79	7.25	7.30	7.35
Pestvidéki ó	75	7.05	7.10	7.10
» »	77	7.20	7.25	7.25
» »	79	7.20	7.25	7.30
Fehérmegyei ó	75	7.05	7.10	7.10
» »	77	7.20	7.25	7.25
» »	79	7.20	7.25	7.30
Bácskai ó	75	7.10	7.15	7.20
» »	77	7.25	7.30	7.40
» »	79	7.25	7.30	7.45
Észak magy	75	—	—	—
» »	77	—	—	—
» »	79	—	—	—
		Min. hekt.-ben	Ar kilógram	
Rozs elsőrendű	ujj	70—72	6.20	6.30
» másodrendű	»	—	6.15	6.20
Árpa takarmánynak	»	60—62	4.10	4.40
» égetni való	—	62—64	5.10	5.80
» serfőzdei	—	64—66	6.40	7.7
Zab	—	39—41	5.35	5.85
Tengeri búza i	ujj	—	3.80	3.90
» más nemű	»	—	3.70	3.75
Repce búzásági	—	—	0—	0—
		—	10.10	10.75

Kőbányai sertés-piacz.

szept. 15.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 klgon felüli sulyban

— krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 kilogram sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 20 kgon felüli sulyban) 53 1/2—54 krig. 4. Fialat közép páronként 251—330 klg. — sulyban 54—55 krig. 5. Fialat könnyű páronként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli sulyban 53 1/2—54 kr. Közép pkint 220—180 klg. felüli sulyban 44—45 krig. Könnyű pként 220 klg. terjed sulyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 220 ki felüli sutyban 51—52 krig. Közép pként 220—260 klg terjedő sulyban 45—46 krig. Könnyű pként 220 klg terjedő sulyban 44—45 krig.

Sertés létszám 1896. szept. 13. napján volt készletben 5075 drb. 1896. szept. hó 14-ik napján felhajtott — drb. 1896 szept. 14-ik napján elszállított 372 db. 1896. évi szeptember hó 15-ik napjára maradt készletben 5763 db. A hizott-sertés üzletirányzata — élénk.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, esütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva nétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreceni kir. járásbírság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz **kedden** és **pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden **szerdán**.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig

Muzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A Gőnczy-egyesület „Otthona” a keresk akad. palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:
Délelőtt:

Hétfőn)
Csütörtökön) 11—12 óráig.
Kedden)
Szerdán) 9—11 óráig.
Pénteken)
Szombaton)

Délután:
Minden hétköznap 2—5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9—12 óráig

CSARNOK

Az Ypszilonosék.

— Elbeszélés. —

Fordította: **Kalocsa Róza.**

(Folytatás.)

De ezt a feltételt nem volt könnyű megvalósítani; Cserépné már csak Aladárkának élt, ki aggodalmat keltő karcu, elegáns legényke lett és a kinek előkelő társasága volt; igaz, hogy minden osztályát ismételnie kellett, de legalább nagyuri társakkal ismételt és ez, mint tudjuk, Cserépnére nézve alapos vigasztalás volt. Örömet be-zelt fia nevelőjéről, a mi miatt Molnárné ő nagysága csak hogy meg nem pukkadt mérgében; Málka saját hasznára értékesítette a dolgot, mert ő csak nyervehetett általa, ha mindenütt elhíresztelte, hogy ő olyan helyre jár, hol a fiuk mellett nevelőt tartanak.

Egy napon Cserépné munkája mellett ült, Cserépné most jött haza az irodából és szürke kalapját kifelé — csöngettek az előszobában; Sándor a kis udvari szobában tanult és ajtót nyitott. Aladárka a szalonban volt nevelőjével.

— Kite tetszik keresni? — kérdezé Cserépné a belépőtől, kinek polgárius külseje őt nem ösztönözte a felállásra.

— Én Eberle cukrász vagyok, — kezdé

az ember, miközben minden kínálás nélkül a legközelebb eső szekre leült. Az őn fia, asszonyom, gyakran megtisztel engem rendeléseivel, a minék én örülök, de van egy igen rossz szokása, a mit ismét igen sajnálok; ugyanis az urfi néha kissé szórakozott és elvisz egyetmást, a mit kifizetni elfelejt; itt van a sorozata az általa tölem elcsempészett holminak, két forint negyven krajcár — kiterített egy papirt Cserépné elé — ez ugyan még nem sok, de helyesebbnek találok a dolgot nem engedni felszaporodni — az őn fia...

— Lehetetlen, ez nem lehet! — szakítá felbe Cserépné a beszélőt — itt tévedés lehet — az én fiaim — nem, soha!

— De asszonyom, ez így van, nem vagyok én olyan ember, a ki ráfogjon valakire valamit, állítsa őt csak velem szembe, akkor majd meglátjuk!

Cserépné kirohant az ajtón: Sándor! Sándor!

Mikor fia bejött, odalökte a vendég elé

— Te tettél... te tettél volna ilyet?

— Nem, nem ez az, kiáltott fel a cukrász, ezt nem ismerem, az egy olyan nyurga, száraz fiatal emberke, halvány kék szemű, igazi hering...

Erre Cserépy ur, mielőtt még neje magához tért volna, kisurrant az ajtón és behozta a minden tagjában reszkető Aladárt.

— Igen, ez az, mondá a panaszos, ezt, lám, kérdezni sem kell. Ugyebár urfi, mi ismerjük egymást.

Aladár ordítani kezdett.

— Én nem tehetek róla, Hegyessy vett rá, aztán ő is ette meg az egészet.

Cserépné remegő kézzel nyitotta ki tárcáját és három forintot oda tett az ember elé; a cukrász aláírta a számlát, hogy ki van fizetve és aztán apró pénzt vett elő, hogy visszaadjon. Cserépné kezével intett, tartalja meg a pénzt, de a cukrász fejét csóválta.

— Isten mentsen, köszönöm, nem kell nekem ajándék és a dolog sem valami kétségbeesítő még, hogy az asszonyosság a megtestesült szomorufüz legyen. El kell páholni az ifju urat jól, aztán megvan — ajánlom magamat becses jóakaratóba, alázatos szolgálja.

Mikor a cukrász kinn volt, Cserépné mindkét kezét arcára szorítá és görcsös zokogásba tört ki, egész teste reszketett az elfojtott jajgatás alatt.

Először látták őt az övéi sirni. Cserépy ur ijedtében egy karszékbe esett, Aladárka anyja térdeit átölelve igérgette, hogy soha sem fogja többé tenni. Sándor csak anyja könyeit látta és annyira szívére hatottak azok, hogy fogait kellett összeszorítania fájalmában; minden el volt felejtve, eltörül e, hogy hozzá kegyetlen volt és öcsését szüntelen elébe helyezze; e pillanatban mindent megett volna, a mit csak kívánt volna tőle az édes anyja.

— Igen, — riadt fel fájalmából — meg kell verni; annak az embernek igaza van.

Aladárt még egész életében sem verték meg, e szavakra aztán rögtön ordítani kezdett, mintha csak nyársra huzzák volna és négykézláb bebújt az asztal alá.

— Te, — rontott Cserépné az urának — te vagy az apja, neked kell őt elpáholnod, legalább te is tudjad, hogy minék vagy a világon.

Most egyszerre magához tért.

— A nevelő urnak nem kell arról tudnia semmit, a mi most itt történik — majd elküldöm — hallottad Cserépy, hogy mit mondtam, el fogod páholni fiadat.

Ezzel kiment.

— Én, oh Istenem, uram, én! — s Cserépy ur a legnagyobb kétségbeeséssel tipegett az asztal körül — hogyan tehetném én meg azt, hiszen soha sem vertem én meg senkit egész életemben.

(Folyt. köv.)

VASUTI MENETREND.

1896. május hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul:

Budapest-felé	gyorsvonat	reggel	8 ó. 40 p.
Budapest—Nagyvárad felé	délután	12 ó. 36 p.	
		este	10 ó. 31 p.
P.-Ladány—Nagyvárad felé ¹⁾	délután	3 ó. 48 p.	
		minden kedden déli	12 ó.
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.		este	8 ó. 15 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	délután	4 ó. 07 p.	
Szatmár—M.-Sziget felé		este	8 ó. — p.
		éjjel	3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig	reggel	5 ó. 30 p.	
Miskolcz—Kassa felé ²⁾	reggel	8 ó. 25 p.	
Miskolcz—Kassa felé ³⁾		este	8 ó. 05 p.
Szerencs—S.-A.-U.—Kassa felé d. u.		4 ó. 02 p.	
H.-BöszörményB.-Szt.-M. felé máv-ról reggel		5 ó. 28 p.	
	vásártérről	5 ó. 51 p.	
	máv-ról	délután	3 ó. 57 p.
	vásártérről	4 ó. 10 p.	
F.-Abony felé máv-ról reggel		4 ó. 42 p.	
	vásártérről	5 ó. 00 p.	
Ohat—Kócs—Polgár felé máv-ról d. u.		4 ó. 12 p.	
	vásártérről d. u.	4 ó. 24 p.	
Derecske—Nagy-Léta felé	8 ó. r. 35 p. és d. u.	4 ó. 17 p.	

Debreczenbe érkezik

Budapest-Nagyvárad felől	délután	5 ó. 47 p.	
	gyorsvonat este	7 ó. 09 p.	
	reggel	2 ó. 40 p.	
N.-Vára-P.-Ladány	reggel	6 ó. 12 p.	
M.-Sziget—Szatmár felől	reggel	7 ó. 10 p.	
	délután	12 ó. 16 p.	
	este	10 ó. 16 p.	
Csak Szatmárról	este	6 ó. 58 p.	
Kassa-Miskolcz felől ¹⁾	reggel	8 ó. 07 p.	
Kassa-S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	déli	12 ó. 21 p.	
Kassa-Miskolcz felől	este	7 ó. 50 p.	
B-Sz-M—H-Böször. felől vásártérre reggel		8 ó. 09 p.	
	máv-ra	8 ó. 17 p.	
	vásártérre	este	6 ó. 40 p.
	máv-ra	este	6 ó. 49 p.
F.-Abony felől vásártérre délután		5 ó. 23 p.	
	m. á. v.-hoz	5 ó. 32 p.	
Ohat—Kócs—Polgár	vásártérre reggel	7 ó. 50 p.	
	m. á. v.-hoz	8 ó. p.	
Derecske—Nagy-Léta felől r. 7. ó. 25 p. d. u.		3 ó. 18 p.	

Budapestről—Debreczenbe indul:

a d. u. 3 ó. 47 p.-kor érk. személyv. reggel	9 ó. 40 p.
az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u.	2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 p. Személy-vonat este	7 ó. 05 p.
az 2 ó. 40 p. sz. v. (Püspökladányig	
gy. v. átszállással) este	9 ó. 15 p.
A reggel 7 ó. 20 p.-kor érk. személyv. este	11 ó.

Budapestre érkezik:

reggel 4 ó. indul személyvonat délnél	12 órakor.
reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v. délután	1 ó. 50 p.
déli 12 ó. 36 p. sz. v. este	8 ó. 10 p.
z este 10 ó. 31 p. reggel	5 ó. 45 p.

¹⁾ P.-Ladánytól gyorsvonat.²⁾ Közvetlen kocsit Miskolczon át Budapestre.³⁾ Közvetlen kocsit Bp-től Miskolczon át

Nyilttér.

LUXARDO
MARASCHINO
di Zara
NEVÜ VILÁGHIRŰ
LIKŐRJE
mindenütt
kapható.

!! Női kézimunkák !!
előrajzolva, kezdve és készen
minden hozzávalókkal
a **legolcsóbban** kaphatók
BOROS TESTVÉREK
női divatruházában
Debreczen, Kossuth-utca 3. sz.

ELSŐ DEBRECZENI
paplan-gyár
Debreczen, Széchenyi-utca.
Paplanok, madrácok
mérték szerint
gyorsan és pontosan elkészítetnek.

Meghívás

a debr. termény- és áruraktár részvénytársaság

1896. szeptember hó 20 án d. e. 10 órakor
a városháza nagytanács termében
tartandó

évi rendes

közgyűlésére.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. A lefolyt 1895/96. üzleti év zárszámadatai, a mérleg helybenhagyása és a felmentvény megadása.
3. A nyereség felosztása, az osztalék megállapítása.
4. Sorrend szerint kilépő egy igazgatósági tag helyének választás utján betöltése.

Debreczen, 1896. szeptember 1-én.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényes köteles — az alapszabály 24-ik cikkje alapján — részvényeit a közgyűlés előtt legalább egy nappal a társaság pénztáránál vagy a »Debreczeni ipar és kereskedelmi banknál« — térítvény és igazoló jegy kiszolgáltatása ellenében — letenni.

Tekintettel a közeledő vetési időnyre — van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságú

(a csehországi Thomasművekből eredő)

a legmagasabb díjakkal
kitüntetett**Thomasfoszfátlisztet**

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 80—100% porfinomsággal

Felülmulhatatlan, minden talajra alkalmas trágyaszer különösen sovány talajok javítására, kitűnő hatása az összes gabnaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképpen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmúlja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav tartalomért szavatosságot vállalunk, netán hiányzó mennyiséget megtérítünk. — Árjajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgálunk.

a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselője

a magyar korona országainak területén

Kalmár Vilmos Budapest, Erzsébet-körut 34. szám.